

...А ТЕПЕР ВОНИ ГЕРОЇ,

або чому у нас і досі бояться тих, кого певні політичні сили
вперто намагаються зробити „героями визвольних змагань“

...Наша сім'я проживала у той час на хуторі поблизу Кисорич, розташованому в районі нинішнього поста дорожньої міліції, що на трасі Київ—Ковель. Жили, як і більшість наших земляків-поліщуків, бідно. Адже багько був сиротою, а потрібно було прогостувати і одягнути нас, трьох дітлахів. Мені, старшому, в той час уже було 7 років. А брати і того менші — Михайло був з 1938 року народження, а Сергій з 1940-го. Тож статків сім'я не мала ніяких. Із найцінніших домашніх речей був простий селянський кожух, якого батько ховав у стодолі, щоб хтось бува не забрав. Бо тоді в лісах швендяло багато різного люду із зброєю в руках, ласого поживитися на дурничку. Та коли цього кожуха у двох місцях проїли миші, батько приніс його в хату і повісив над піччю на балці, сказавши, що, напевне, і так, і так йому пропадать. Або миші з'їдять, або хтось забере. І слова його виявилися пророчими.

Батько, хоча і був він з 1916 року народження (у списках загиблих громадян Кисорицької сільради вказано 1915 р. н. Ред.), на фронт не потрапив. Бо до війни його в армію не взяли, оскільки мав трьох малолітніх дітей, видали військовий квиток що постійно

Звернутися в редакцію мене спонукала стаття «Напівправа — гірше брехні», надрукована в номері «Голосу Полісся» за 18 червня нинішнього року. Описуючи гірку правду тих страшних часів, автор називає прізвища моїх односельців, сім'ї Трохимчуків і Сичів, замордованих бандерівцями у 1944 році. У нас, у Кисоричах, люди старшого віку знають при чьому сприянні і ким були вчинені ці злочини, коли були вбиті і спалені у власних хатах мирні і ні в чьому не винні люди, цілі сім'ї, вся вина яких була тільки в тому, що вони хотіли мирно жити і спокійно працювати. Мене ж ця стаття схвилювала ще й тому, що мого батька, Панька Петра Івановича, також вбили бандерівці взимку 1943 року. Вбили за те, що відмовився брати зброю і йти з ними в банду і воювати проти свого народу. (Колишній житель села Кисоричі Панько Петро Іванович, 1915 року народження, входить до списку громадян Кисорицької сільради, вбитих оунівцями в 1943—1946 роках. Всього на території сільради від рук бандерівців загинули 33 чоловіки, що підтверджують офіційні списки, які зберігаються в редакції газети. Ред.) Та все по порядку.

Увійшовши в хату, один з пришельців відразу ж побачив батькового кожуха і наказав віддати його йому. Батькові ж кинув свого старого, порваного жіночого кожуха (теж з чужого плеча), в якому прийшов, і наказав одягатися і йти з ними. Не звернули уваги ні на вмовляння жінок, ні на плач дітей, ні на прохання батька не забирати його, бо він сирота, має трьох малолітніх дітей на утриманні, а

псау. Лише за те, що не хотів з ними йти. А Сергійко, який застудився тієї ночі в холодній хаті, невдовзі помер. Мама ж, яка тоді хворіла тифом, просто чудом вижила.

Ось так починалося наше з Михайлом дитинство, дитинство, розтопане бандерівськими вбивцями. Тепер мені вже 61-й рік, живу в Кисоричах, Михайло, молодший на два роки живе в

ростила нас з Михайлом, вивела в люди. Померла вона в 1985 році. І ніхто їй ніколи не надав ніякої допомоги як вдові, ніхто не надав допомоги нам, дітям-сиротам, яких залишила без батька бандерівська куля. Хоча й усі в селі знали, і офіційна довідка пізніше була видана мамі про те, хто і за що вбив батька. А ось тепер тих, хто сів на нашій землі горе і сльози, сів смерть, називають «героями визвольних змагань», проводять на їх честь торжества. То що це як не знуцання над пам'яттю невинно закатованих і вбитих, знуцання над тими, хто знає справжню правду про ті події. І що це за держава в нас така, що шанує бандитів і злочинців? Як на нас, зрештою, буде дивитися цивілізований світ після цього, як на нас будуть дивитися всі чесні люди.

І. ПАНЬКО,
с. Кисоричі.

Від редакції:

У кожного народу є свої герої. Їх шанують, люблять, ними гордяться. Вони є тим взірцем, з яким люди звіряють свої помисли, надії, сподівання.

Наші ж «герої визвольних змагань» крім страху в жи-

ними дверима до хати. Коли почалася війна, теж не встигли забрати, тож був він з нами, з своєю сім'єю. Хоча і дома на той час було неспокоїно.

Все це я пригадую з того семирічного дитинства, про це потім неодноразово розповідали моя мама, а також дві моїх бабусі: батькова мама Гапка і мама моєї матері Ольга. Пригадую і той трагічний вечір з 9 на 10 грудня 1943 року. Була десята година вечора, батько при світлі лучини стругав дерев'яну ложку. Дома було нас троє дітлахів, обидві бабусі і хвора мама, яка лежала на ліжку. Ось тоді і увійшло в хату двоє озброєних людей. Вже пізніше ми дізналися, що направив їх до нас один з наших односельців, який був німецьким поліцаєм і співробітничав з бандерівцями.

Тільки, зрозумівши, що нічого не вдієш, доведеться йти, запитав, чи брати йому з собою військовий квиток, один з пришельців коротко відрубав: «Він тобі не знадобиться». І вивели батька з хати.

Не знаємо, що трапилось далі. Можливо, батько хотів втекти, або відбулось щось інше. Та через кілька хвилин пролунали постріли. Обидві перелякані бабусі, забравши нас з Михайлом, теж до смерті переляканих, втікли з хати, не закривши за собою навіть дверей. А в хаті залишилися прикута до ліжка мама і найменший наш братик Сергійко. Маму наступного дня знайшли на вулиці, вона, хвора, нічого не пам'ятаючи, якось виповзла з хати і чудом не замерзла на морозі. Там же, на вулиці, лежав у калюжі крові розстріляний батько, якого бандити доби́ли пострілом у го-

гадуємо ті нелегкі, ті страшні часи. Бо уявляєте, яка доля випала нашій мамі з нами двома малолітніми? І хоча у селі всі знали, хто і за що вбив батька, відкрито про це сказати боялися. Боялася і мама, що знову придуть і повбивають всю сім'ю. А тому казали, що батько просто помер.

Ось такого жаху нагнали тоді на жителів нашого краю ті, кого тепер дехто називає героями. Та й нині ще їх у нас багато людей боїться, живуть у страху, щоб не дай бог не повернулися ті страшні часи. Мені ж у мої шістдесят з лишнім вже боятися нічого, а люди повинні знати правду про отих «героїв визвольних змагань». Гірку і страшну правду.

І ще одне. Моя мама, Федора Семенівна, прожила нелегке життя, та все ж ви-

ше не викликали. Їх боялися півстоліття тому, їх багато хто побоюється ще й донині. Але наш народ не любить, не шанує їх, не гордиться ними. За винятком, звичайно, окремих осіб. Чому б це? Іван Петрович Панько, житель Кисорич, у деякій мірі дав відповідь на це запитання. А ось що розповів днями в редакції один з жителів Рокитного:

«Починаючи з 1942-го року, наша мама кожного вечора клала нас, з братом Василем, спати одягненими, пов'язавши на голови хустки, хрестила, прощалася з нами і казала: якщо вночі придуть бандерівці, то втікайте і рятуйтеся хто як зможе.

Так ми із страхом лягали спати, із страхом вранці прокидалися».

Із страхом перед героями?